

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 031319 22 Uvp
Banjaluka, 05.10.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Strahinje Ćurkovića, kao predsjednika vijeća, Asmira Koričića i Smiljane Mrše, članova vijeća uz sudjelovanje zapisničara Sonje Savić u upravnom sporu po tužbi Republike Srpske, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske (u daljnjem tekstu: tužiteljica), protiv rješenja broj ... od 02.02.2022. godine, Uprave ... (u daljnjem tekstu: tužena), u predmetu potpune eksproprijacije nekretnina odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjoj Luci 11 0 U 031319 22 U od 05.07.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 05.10.2023. godine, donio je:

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev zainteresovanog lica za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev u iznosu od 1.316,25 KM.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba Pravobranilaštva Republike Srpske izjavljena protiv zaključka Uprave..., Područne jedinice L., broj ... od 15.09.2021. godine. Tim zaključkom odlučeno je da se spaja predmet eksproprijacije nepokretnosti S. (D.) P., koji je zaveden pod poslovnim brojem ... /16 sa predmetom S. (.) P., koji je zaveden pod poslovnim brojem .../18, u jedinstveni postupak koji će se voditi pred upravom..., Područna jedinica L. pod brojem .../16.

Odbijanje tužbe nižestepeni sud obrazlaže stavom da je osporeni akt pravilan i na zakonu zasnovan. Da je u konkretnom slučaju nesporno utvrđeno da se oba predmeta koja su zaključkom prvostepenog organa spojena, zasnivaju na istom činjeničnom stanju, koje se ogleda u tome da se radi o istom zemljištu koje je predmet prijedloga za eksproprijaciju, da je isti korisnik eksproprijacije i isti vlasnik nekretnina koje su predmet eksproprijacije, da su nekretnine evidentirane u isti list nepokretnosti br. 731 k.o. L., te da se oba postupka vode za potrebe izgradnje autoputa Banjaluka-Doboj. S obzirom na navedeno, smatra da su ispunjeni zakonom propisani uslovi iz člana 115 stav 1 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljnjem tekstu: ZOUP). Prigovor tužiteljice da nisu postojali uslovi za spajanje predmeta iz razloga što je predmet broj .../16 vraćen na ponovni postupak i odlučivanje dok je predmet broj .../18 pravosnažno okončan cijeni neosnovanim, što obrazlaže zaključkom da je član 115 ZOUP-a u stavu 1 i 2 decidan u pogledu uslova koji trebaju biti ispunjeni za spajanje upravnih stvari u jedan postupak, koji su u konkretnom slučaju bili ispunjeni, pa da s tim u vezi činjenica u kojoj fazi

se nalazi koji postupak nije razlog da organ ne dozvoli spajanje predmeta radi vođenja jedinstvenog postupka. Bez osnova smatra i navode tužbe da tužena nije odlučila o zahtjevu ranijeg vlasnika za primjenu člana 11 Zakona o eksproprijaciji, kao i da se radi o neblagovremenom zahtjevu, za koje smatra da predstavljaju prethodno pitanje, nalazeći da je nesporno da organ nije odlučio o primjeni člana 11 Zakona o eksproprijaciji, tako da se ne mogu prihvatiti navodi tužbe da se radi o neblagovremenom zahtjevu, o čemu će organ svakako odlučiti u toku postupka i za donijetu odluku dati potrebno obrazloženje.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljnjem tekstu: zahtjev) tužiteljica osporava zakonitost iste zbog povrede propisa o postupku. Pogrešnim i neekonomičnim smatra to što se pobijanim zaključkom od 15.09.2021. godine spajaju predmet broj .../18, koji je okončan pravosnažnim rješenjem od 04.12.2018. godine i predmet broj .../16 u kojem je postupak vraćen na ponovno postupanje, jer se na takav način u predmetu broj .../18 prolongira provođenje postupka sporazumnog određenja naknade. Ističe i to da u predmetu broj/18 nije odlučeno o blagovremenosti zahtjeva za primjenu člana 11 Zakona o eksproprijaciji, a odluka o navedenom po njenom shvatanju predstavlja prethodno pitanje pri odlučivanju vezanom za potrebu spajanja predmeta. Smatra da su neosnovani navodi osporenog akta da će se sva pitanja koja nisu riješena, odnosno u vezi kojih nije donesena odluka, na brži i jednostavniji način riješiti unutar jednog postupka, s obzirom da u predmetu broj .../16 od odluke o osnovanosti člana 11 ZE zavisi i karakter eksproprijacije, a u predmetu broj .../18 je pravosnažno okončana eksproprijacija po zahtjevu korisnika eksproprijacije te je potrebno odlučiti o blagovremenosti i eventualno o osnovanosti zahtjeva, iako ostaje kod stava da je zahtjev neblagovremen i da ga kao takvog treba odbaciti. Takođe, predmet broj .../18 je podoban i za provođenje postupka sporazumnog određivanja naknade, a što bi spajanjem postupaka bilo prolongirano. Smatra da sud nije dao adekvatne i valjane razloge zbog čega je predmetnu tužbu odbio, posebno iz razloga što se radi o različitim postupcima eksproprijacije i da je rješavanjem prethodnog pitanja moguće izbjeći vođenje nepotrebnog postupka koji bi samo produžio trajanje cijele pravne stvari i doveo do znatnog povećanja troškova postupka. Predlaže da se zahtjev usvoji i pobijana presuda preinači, tako da se tužba usvoji i osporeni akt poništi.

Tužena u odgovoru na zahtjev ističe da ostaje kod svih navoda datih u obrazloženju presude, konačno predlažući da se zahtjev odbije.

Zainteresovano lice S.P. u odgovoru datom putem punomoćnika advokata L.S. R. i M.B., osporava navode iz zahtjeva i predlaže da se isti odbije. Stoji na stanovištu da su u konkretnom slučaju bili ispunjeni uslovi iz člana 115 stav 2 ZOUP-a da se spoje postupci broj .../16 i broj .../18. Osporava tvrdnje tužiteljice da je zahtjev za primjenu člana 11 Zakona o eksproprijaciji neblagovremeno postavljen, jer je isti postavljen na usmenoj raspravi održanoj 27.08.2018. godine. Bez osnova smatra navode tužiteljice da se nije moglo doći do spajanja postupaka eksproprijacije iz razloga što se u jednom radi o potpunoj a u drugom o nepotpunoj eksproprijaciji, da je jedan od postupaka pravosnažno okončan, te u konačnom da je netačna tvrdnja tužiteljice da je zahtjev za primjenu člana 11 Zakona o eksproprijaciji neblagovremeno postavljen, jer je isti postavljen na usmenoj raspravi održanoj 27.08.2018. godine. Ističe zahtjev za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev u ukupnom iznosu od 1.316,25 KM.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovore na zahtjev i spise predmeta, na osnovu odredbe člana 39 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljnjem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizlazi da je rješenjem broj .../18 od 04.12.2018. godine prvostepeni organ tužene usvojio prijedlog tužiteljice da se u njenu korist, a u svrhu izgradnje pristupnih puteva na dionici autoputa Banjaluka-Doboj, potpuno eksproprišu nepokretnosti označene kao k.č. br. 1059/7, O., njiva 1. klase u površini od 521 m²; k.č. br. 1120/1, I., njiva 1. klase u površini od 677 m² i k.č. br. 1120/3, I., njiva 1. klase u površini od 11 m², upisane u ln. br. 731 k.o. L., vlasništvo i posjed zainteresovanog lica, koje rješenje je postalo pravosnažno dana 19.12.2018. godine. U ovom predmetu je na zapisnik od 27.08. 2018. godine punomoćnik zainteresovanog lica postavio zahtjev za potpunu eksproprijaciju preostalih nepokretnosti u smislu člana 11 Zakona o eksproprijaciji („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 112/06, 37/07, 66/08 - ispr., 110/08 i 106/10 - odluka US, 121/10 - odluka US, 2/15 - odluka US i 79/15) dijela k.č. br. 1059/1, o kojem zahtjevu navedenim rješenjem nije odlučeno. Pismenim podneskom od 22.02.2019. godine punomoćnik zainteresovanog lica je ponovio isti zahtjev, o kojem prvostepeni organ tuženog takođe nije odlučio. Rješenjem prvostepenog organa tužene broj .../16 od 04.07.2016. godine u korist tužiteljice su u okviru izgradnje autoputa Banjaluka-Doboj, potpuno eksproprišane nepokretnosti označene kao k.č. br. 1059/5, O., njiva 1. klase površine 127 m², upisana u zk. ul. br. 840 k.o. L., kao svojina zainteresovanog lica sa 1/1 dijela. Na raspravi koja je održana pred prvostepenim organom dana 21.06.2021. godine punomoćnik zainteresovanog lica predložio je da se izvrši spajanje postupka eksproprijacije zaveden pod brojem .../16, sa predmetom broj .../18, u jedinstveni postupak, kako bi se na jedinstven način riješilo pitanje imovine zainteresovanog lica, kojem prijedlogu se zastupnik po zakonu tužiteljice izjasnio da se ne protivi, pod uslovom da se na taj način brže i efikasnije riješi pitanje predmeta postupka.

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tužene od 02.02.2022. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužiteljica nije dovela u sumnju navodima zahtjeva.

Odredbom člana 115 stav 1 ZOUP-a propisano je da ako se prava ili obaveze stranaka zasnivaju na istom ili sličnom činjeničnom stanju i istom pravnom osnovu, i ako je organ u pogledu svih predmeta stvarno nadležan može se pokrenuti i voditi jedinstven postupak i onda kad je riječ o pravima i obavezama više stranaka, a stavom 2 istog člana propisano je da pod istim uslovima jedna ili više stranaka mogu u jednom postupku ostvarivati i više različitih zahtjeva.

Ovakva zakonom predviđena mogućnost predstavlja ostvarenje načela ekonomičnosti i djelotvornosti postupka i njen smisao je da se spajanjem postupaka pridonosi racionalizaciji procesnih radnji i umjesto da se u svakoj stvari vodi poseban postupak i odlučuje, vrši se njihovo spajanje u jedan postupak i istovremeno odlučuje o svima.

S obzirom da iz stanja spisa proizlazi da se prava i obaveze korisnika eksproprijacije i vlasnika nepokretnosti zasnivaju na istom činjeničnom stanju, jer je u pitanju isto zemljište koje je predmet prijedloga za eksproprijaciju u oba predmeta, da se oba postupka vode za potrebe izgradnje autoputa Banjaluka-Doboj, da su nekretnine evidentirane u isti list nepokretnosti br. 731 k.o. L., da se radi o nepokretnostima koje ulaze u sastav istog domaćinstva, da je za oba postupka stvarno nadležna tužena, to je pravilno nižestepeni sud postupio kad je pobijanom presudom odbio tužbu tužiteljice, utvrđujući da je prvostepeni organ tužene pravilno i u skladu sa odredbom članom 115 stav 1 ZOUP-a postupio kad je zaključkom broj ... od 15.09.2021. godine odlučio da spoji postupke, pravilno smatrajući da će se time na ekonomičniji, racionalniji način riješiti predmetna upravna stvar.

Pravilno je rezonovanje nižestepenog suda da je neosnovan prigovor tužiteljice da je zahtjev zainteresovanog lica neblagovremen, odnosno da odluka o istom predstavlja prethodno pitanje o kojem je tužena morala odlučiti prije nego što je donijela zaključak kojim se predmetni postupci eksproprijacije spajaju. Naime članom 11 stav 3 Zakona o eksproprijaciji propisano je da se zahtjev za eksproprijaciju preostalog dijela nepokretnosti može podnijeti do donošenja prvostepenog rješenja o eksproprijaciji. S obzirom da iz stanja spisa bez dvojbe proizlazi da je zainteresovano lice zahtjev za potpunu eksproprijaciju postavilo na zapisnik dana 27.08.2018. godine, a da je prvostepeno rješenje broj .../18 doneseno 04.12.2018. godine, jasno se da zaključiti da je zahtjev iz člana 11 Zakona o eksproprijaciji zainteresovano lice blagovremeno postavilo.

Pored navedenog ovaj sud utvrđuje da je prvostepeni organ tužene na zapisnik od 27.08.2018. godine, u skladu sa članom 11 stav 2 Zakona o eksproprijaciji, upozorio zainteresovano lice da može staviti zahtjev da se izvrši eksproprijacija preostalog dijela nepokretnosti ako se pri eksproprijaciji jednog dijela nepokretnosti utvrdi da nema privrednog interesa da koristi preostali dio, odnosno ako je usljed toga na preostalom dijelu onemogućena ili bitno pogoršana njegova dotadašnja egzistencija ili mu je onemogućeno normalno korišćenje preostalog dijela nepokretnosti, što je punomoćnik zainteresovanog lica tom prilikom učinio, međutim o tom zahtjevu prvostepeni organ tužene nije odlučio, iako je u konkretnom slučaju to bio dužan.

S obzirom na navedeno, kako iz stanja spisa nesporno proizlazi zaključak da su ispunjeni uslovi iz člana 115 stav 1 ZOUP-a, to se kao pravilnim ukazuje osporeni akt tužene, koji je pobijanom presudom nižestepeni sud pravilno održao u pravnom prometu, za koju odluku je dao argumentovane i logične razloge, koje kao takve prihvata i ovaj sud.

Kod ovakvog stanja stvari, proizilazi da pobijana presuda nije zahvaćena povredama iz odredbe člana 35 stav 2 ZUS-a, pa se zahtjev tužiteljice odbija kao neosnovan, shodno odredbi člana 40 stav 1 istog zakona.

Zahtjev zainteresovanog lica za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev odbijen je shodno odredbi člana 387 stav 1 Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48 ZUS. Odgovor na zahtjev nije obavezna radnja u postupku, tako da propustom davanja odgovora ne nastaju nikakve posljedice za stranku. Kako sadržaj odgovora na zahtjev nije imao uticaja na ishod odlučivanja o zahtjevu, ovaj sud ocjenjuje da trošak sastava odgovora nije bio neophodan za okončanje postupka po ovom pravnom sredstvu.

Zapisničar
Sonja Savić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić